

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac Limitationibvs

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CCCVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

Hanc reg. in famulis scholarium cum duabus amplianib. et vnica limitatione vbi plura congerit in proposito, ponit Petrus Rebuff. in d. tract. de priuileg. scholarium. priuileg. clx. a nu. 1. vsque ad fin.

Que reg. in famulis scholarium est hodie correctæ de iure regio, per pragma. xxv. in volu. pragma.

REGVLA CCCVI.

FAMVLVS intra triennium salarium a domino petere debet alias post tres annos non auditur. Que regula probatur de iure Regio in pragma. clvij. de Madrid. Anni Domi. 1528. vbi dicitur q. seruicia famulorum per triennium prescribuntur. Circa quam reg. vide que dixi in reg. vj. & Phil. Corn. in consi. cclxix. et 328. volum. j. item D. Couartu. in repetitio. reg. possessor. ij. par. §. xj. nume. 2.

1 Limita primo non procedere, quando impediuntur petere aliquo iusto impedimento. vt c. commissæ. de elect. lib. 6. in l. fin. C. de adulte. in l. si cum ipse. ff. de excusa. tuto. Ita expresse tenet Bal. in aut. nisi tricennali. in princ. ver. sed quid dices. C. de bon. s. mater. vbi dicit, q. hæc limitatio est naturalis: quia vbi non est negligentia, non debet esse poena. Eandem opin. tenet Ias. in consi. xxxv. col. ij. vol. j. facit quod notat Alex. in consi. lxxv. nu. 5. lib. 6.

2 Secundo fallit, quando dominus iurauit soluere: quia iuramentum perpetuat actionem. vt in l. nam & postea. in §. his qui temporali. ff. de iureiuran. Quam opinionem sequitur Ias. in additio. ad Christoph. in §. sed aliquando. nu. 5. Instit. de vsucapio. vbi dicit, q. hoc sumitur ex notatis per Anto. de Butr. post Hostien. in c. si diligenti. de prescript. & idem Ias. in §. de constituta. Instit. de acti. Hæc etiam opi. per illum tenet Bar. in d. §. si his qui temporali. & ibi Ias. nu. 4. Hippo. vbi dicit ita obtinuisse in contingentia facti. in sing. cxlj. vbi etiam quam plures Doct. allegat Fel. in c. si. nu. 7. de prescript. Marc. Anton. Baueria in tract. de virtute, & viribus iuramen. priuileg. xx. x. nu. 4. 2. Corn. in consi. cccxxvij. nume. 22. vol. j. & Roderic. X Suarez, vbi hoc notab. examinat, in repeti. post rem iudicatam. fol. 116. col. ij. nu. 2. in §. considera vltimo. ff. de re iudica.

3 Tertio limita non habere locum, quandocunque famulus peteret debitum competens sibi actione reali. ita Bald. in l. pen. C. quod cum eo. Ias. in princ. inst. de actio. nu. 101. post Bald. & Aretin. ibi. quam limitationem latius examinaui in d. regu. vj. in j. limitatio. Et ideo si famulus relinqueret vestes apud dominum depositi nomine, eas repetere poterit, etiam post tres annos, non obstante supra dicta pragma.

4 Quarto limita, si famulus deserat dominum, et statim redeat: tunc non videtur recessisse: ideo annus computabitur a die quo nouissimè

Z me

ne discedet cum effectu: vt in l. iij. ff. de diuorti. & in l. quod calo-
re. vbi hoc notant Doctro. ff. de reg. iur.

5 Quinto limita quodcumque talis prescriptio esset per litis con-
testationem interrupta: quia famulus intra tres annos conuenit do-
minum, & lis fuit incepta, tunc perpetuatur actio. vt est text. & ibi
Doct. in d. l. nam & postea. in §. si is qui temporale. & in l. fi. C. de
prescrip. xxx. vel xl. anno. quod iure tradidi. in d. reg. vj. in fi.

6 Limita sexto, non procedere in foro conscientie: nam si dominus
sciat se hoc famulo debere, non est totus quo ad Deum, cum sit ma-
xime fidei possessor. Vt in c. vigilanti. in c. si. pe. prescrip. cum similia.
Ita expresse concludit Phil. Corn. in cons. 159. nu. 17. & in con. 128.
nu. 14. & 32. Quam limitationem allegando frairem Alphonsum a
Castro, quia ita tenet, posui in d. reg. vj. in ij. limitat. Hanc etiam
limitationem tenet Guliel. Rouille in glo. ad consuet. Cenomanen-
ses. artic. xxxv.

7 Limita septimo, si rem aliquam domi famulus habeat: nam si res
ab eo petatur, poterit famulus excipere de salario, etiam post tem-
pus: quia quando quis agere in civilibus prohibetur, excipere tamen
poterit. ita Barr. in l. j. in §. sublata. & ibi Ias. in ij. de c. ff. ad Trebel-
lia. Ratio: quia exceptiones sunt perpetue. l. pure. in §. si. ff. de do-
li mali & metus excep. glof. in l. scilicet. in verbo, persecutione. C. de
prescrip. xxx. vel xl. anno. Bar. vbi hoc notat. declarat in l. socie-
tatem. in §. arbitratorum. nu. 21. ff. pro socio.

8 Octauo limita non procedere, quando debitor conuenitur coram
conseruatore, vel alio iudice ecclesiastico: quia supra dicta ordina-
tio non astringit hos iudices. Vt in c. ecclesie sancte Marie. & qd
ibi nota. de constit. notat Bal. in cons. 184. col. ij. vol. v. Corne. in co-
fil. cccxxviii. vol. j. nam. 25. facit text. & quod ibi notant Doct. in
c. fina. de rebus Ecclesie non alienan. & quod supra dixi in regula
cxxxv.

9 Nono limita, quando debitor confiteatur se illam summam debe-
re: nam tunc iudex debet dominum condemnare ratione confessio-
nis etiam si alias fuisset absolutus: qui confessus pro iudicio habetur.
Vt in l. j. ff. de confe. facit etiam tex. in c. ij. de purga. vulg. & in c.
quia plerique: de immu. eccle. vbi dicunt quem audiri post senten-
tiam, si pars confiteatur eam iniquam.

10 Decimo limita, quando dominus non exciperet de supra dicta
pragma. nam etiam post tres annos poterit condemnari. Vt in l. iij.
in §. hoc autem iudicium. ff. de damn. infect. & in l. de pupillo. in §.
qui opus. ff. de noui oper. nunti. Cuius est ratio, cum iudex non te-
neatur impartiri officium non postulatum. §. hoc autem iudicium.
Pro qua facit qd in proposito huius limitatio. adducit Ripa. in d. §.
hoc autem iudicium. Phil. Dec. in l. res iudicata. nu. 4. ff. de regu. iur.
Ias. in l. patre furioso. num. 11. cum aliis. ff. de his qui sunt sui vel
alien. iur. Pro qua limitatione facit: nam prescriptio excludit actio-
nem; vt in c. ad aures. & ibi Feli. de prescrip. probatur etiam in su-
pra dicta

pra dicta prag. notat Bal. in l. si pene. ff. de condi&. indeb. & l. j. C. si aduer. credi. & in l. sicut. vbi gl. C. de prescrip. xxx. vel xl. anno. et sic cum prescriptio pariat exceptionem, illam debuit pars opponere: alias sibi imputet, si iudex eum condemnet post tres annos, quæ exceptio si fuerit omiſſa in j. instantia, in causa appellationis allegari potest: vt in l. per hanc. C. de tempo. appella.

¶ Undecimo limita, non procedere a contrario sensu: nam si dominus accepit famulum vt eum doceret officium suum si erat artifex: et sic famulus v. lebat ab eo discere illum officium, & dabat domino decem vel quinque aureos singulo anno: nam si dominus intra tres annos non petat salarium, poterit postea petere. Quia supra dicta pragma. debet striete intelligi in casu in quo loquitur: & lex loquens in debitore, non comprehendit creditorem, & e contra. Ita Bar. & alij in l. j. ff. si cer. per. Bal. in Rub. C. de rebus credi.

¶ Duodecimo limita, vt etiam post tres annos si famulus non possit recuperare debitum, possit æquiparare rem æquiualentem a domino. Ita tenet Panor. post Inno. ibi. nu. 9. in c. olim. el. j. de restit. spol. & ita expresse teneo in reg. lxxxvii j. in v. limi. vbi late.

Ratio huius limitation. est: nam calumnia per calumniam repelli potest: vt est glo. in c. cupientes. in verbo, malignantium. de elect. li. vi. quam opinionem. vitra Docto. allegatos in d. regu. lxxxviii. tenet Mathe. de Affi&. in c. j. super glo. j. nume. 16. de pace iuramen. firman.

REGVLA CCCVII.

FAMVLVS si aufugit, eo ipso res amissas per dominum præsumitur subtraxisse. Hanc regul. probat glos. in Auth. de exhiben. reis. in §. si vero etiam quidam iurent. in verbo, factum, colla. vj. facti rez. in l. ij. in §. sin autem reus. & in §. & si actor. C. de iuram. calum. Ratio est, quia fuga facit quem suspectum et haberi pro confesso. d. §. si vero quidam. notat glo. in l. impuberib. in §. præterea. ff. de suspe. tuto. Circa quã reg. vide Bar. in l. consiliarios. C. de assesso. Luc. de Penna in l. coloni. C. de agri. & cens. lib. xj. vbi plura de materia fugæ. Ludo. Rom. in l. lege Cornelia. & ibi Ioan. Igne. ff. ad syllania. Fel. in c. nullus. de præsump. Ioan. Bernar. in reg. 3. Ias. in repe. l. admonendi. nu. 167. ff. de iure iur. Hippo. in repe. Rub. C. de probatio. nu. 259. Corferum in repe. ad Abba. in verbo, fuga. Mar. Ant. Blanc. in tract. de iudiciis & tortura. nu. 423.

¶ Limita primo procedere, quando aufugit ante accusationem: secus si post: quia tunc licet fugiendo redimere sanguinem suum. Ita expresse tenet Bar. in l. j. nu. 1. ff. de bonis eor. qui ante senten. mor. sibi con. quem sequitur Mathe. silla. in notab. cxlvj. Ias. in repe. d. l. admonendi. nu. 69. & in l. si is qui. nu. 7. C. qui. testa. facere poss. Ludo. Roma. vbi dicit se ita vidisse prædicari. in d. l. lege Cornelia. nu. 2. & ibi Ioan. Igne. nu. 17. Hippoly. in d. repe. Rub. C. de probatio.